

KONGRESY, SYMPOZJA I KONFERENCJE

III Konferencja *Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych* Lutynia k. Łącka Zdroju, 11–13.04.2007

W dniach 11–13.04.2007 r. w Lutyni k. Łącka Zdroju odbyła się konferencja pt. *Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych*. Jej organizatorem był Instytut Górnictwa Politechniki Wrocławskiej, a finansowego wsparcia udzieliły KGHM Polska Miedź SA oraz Łużycka Kopalnia Bazaltu *Księginki* SA w Lubaniu. Patronat nad konferencją objął, już po raz trzeci, wiceprezes Wyższego Urzędu Górniczego Jan Szczerbiński, zaś rola przewodniczącego Komitetu Honorowego powierzona została podsekretarzowi stanu w Ministerstwie Środowiska, głównemu geologowi kraju Mariuszowi-Orionowi Jędruskowi.

Konferencja sukcesywnie staje się coraz szerszym forum do wymiany informacji, wyników badań i doświadczeń pomiędzy inżynierami górniczymi, geologami i hydrogeologami, ale też gleboznawcami i zoologami, archeologami i historykami oraz przedstawicielami muzeów, podziemnych tras turystycznych i władz lokalnych.

Przedstawiane referaty dotyczą w głównej mierze zagadnień historycznych — od starożytności (wydobycie gliny w Germanii czy metali szlachetnych w Dacji) do czasów współczesnych (np. historia udostępnienia i eksploatacji LGOM). W czasie wystąpień są ukazywane dzieje poszczególnych miast górniczych, rejonów wydobycia, a nawet pojedynczych wyrobisk, jak również sylwetki wybitnych osób (m.in. Ignacy Domeyko, Hieronim Łabęcki, Tadeusz Dziekoński). Autorzy referatów omawiają zagadnienia techniczne związane z udostępnianiem dla ruchu turystycznego i zabezpieczaniem dawnych wyrobisk górniczych (Wieliczki, Górnego Śląska, Wałbrzycha, Kletna, Złotego Stoku i in.). Przedstawiane są zmiany w obrębie różnych elementów działalności górniczej, np. wentylacji, odwadniania, transportu szynowego, BHP. Niezwykle wartościowe okazują się opracowania dotyczące kwestii prawnych, związanych z udostępnianiem historycznych wyrobisk czy ochroną przyrody ożywionej na obszarach i w obiektach pogórnich. Coraz częściej są prezentowane opracowania poświęcone zagadnieniom społecznym — wierzeniom i przesądom, roli tradycyjnej rodziny górniczej.

Znaczna część przedstawianych materiałów to opracowania przyrodnicze, m.in. referaty omawiające sukcesję faunistyczną i florystyczną na obszarach pogórnich (podkreślające niezwykle bogactwo kształtujących się tam ekosystemów) czy problemy ochrony nietoperzy. Analizowany jest też wpływ historycznej eksploatacji i przeróbki rud na zmiany składu chemicznego gleb. Obiekty związane z minioną działalnością górniczą stanowią też przedmiot opracowań z zakresu geologii i nauk pokrewnych. Relacjonowane są wyniki geofizycznych poszukiwań podziemnych form antropogenicznych czy mineralogicznych prac,

dokumentujących współczesne formowanie się minerałów na termicznie aktywnych hałdach powęglowych (w warunkach bardzo zbliżonych do wulkanicznych solfatarów). W licznych pracach przedstawiono wyniki prowadzonego od ponad 10 lat szczegółowego geologicznego dokumentowania dawnych wyrobisk podziemnych Dolnego Śląska. W związku z niezwykle koncentracją ciekawych zjawisk i struktur geologicznych wiele spośród tych obiektów można traktować jako poligony badawcze lub zaplecze dydaktyczne. Niektóre z nich mogą kandydować do miana geotopów — stanowisk w modelowy sposób ukazujących m.in. ważne granice geologiczne.

Specyfiką konferencji jest prezentowanie elementów historycznego górnictwa dolnośląskiego oraz jego tła geologicznego podczas licznych sesji terenowych. W ubiegłych latach zwiedzaliśmy mało znane pozostałości po kopalni rud ołowiu i srebra *Neuer Philipp* w Lutyni i trasę turystyczną w dawnej kopalni złota i arsenu w Złotym Stoku (2005 r.), jak również rejon XVI-wiecznej eksploatacji srebronośnych żył barytowych w Bystrzycy Górnej (w tym doskonale zachowaną sztolnię), teren poszukiwań i eksploatacji rud uranu w Dzieńmorowicach-Kozicach oraz trasę turystyczną w masywie Włodarza — element niemieckiego kompleksu *Riese* (2006 r.). W ramach tegorocznej konferencji szczegółowo przedstawione zostały kletnieńskie podziemne trasy turystyczne — w Jaskini Niedźwiedziej i sztolni dawnej kopalni rud uranu i fluorytu *Kopaliny*. W ostatnim dniu spotkania odbyliśmy wycieczkę do *Złatych Hor*, gdzie zapoznaliśmy się z rekonstrukcjami XVI-wiecznych tłuczek i młynów do kruszenia rudy złota, podziemnym sanatorium oraz obszarami dewastacji terenu po komorowej eksploatacji rud.

Artykuły pokonferencyjne z lat 2005 i 2006 dostępne są w zeszytach Prac Naukowych Politechniki Wrocławskiej nr 111 i 117 (seria Konferencje, nr 32 i 43). Obszerne streszczenia referatów tegorocznej konferencji zostały zamieszczone w kwietniowym numerze Miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego *Bezpieczeństwo pracy i ochrona środowiska w Górnictwie* nr 4 (152/2007).

Organizatorzy serdecznie zapraszają osoby prowadzące prace badawcze w obiektach pogórnich do wzięcia udziału w kolejnej konferencji, która odbędzie się w kwietniu przyszłego roku w Świeradowie Zdroju. Szczegółowe informacje zamieszczono w witrynie internetowej Wydziału Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej (www.wggg.pwr.wroc.pl). Pytania można zgłaszać do Pawła Zagożdżona (pawel.zagozdzon@pwr.wroc.pl) i Macieja Madziarza (maciej.madziarz@pwr.wroc.pl).

Paweł Zagożdżon